

**T.C.**  
**ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ**  
**TARİH BÖLÜMÜ DERS İÇERİKLERİ**

**TRH 101 Dünya Tarihi I (3+0)**

Bu ders, Tarih bölümü öğrencileri için özel olarak hazırlanmış bir derstir. 4. Sınıf Çağdaş Dünya Tarihi dersleriyle beraber bir süreklilik oluşturması planlanan ve öğretim süreci boyunca dört dönem alınacak olan Dünya Tarihi dersleri bir bütün olarak, beşeriyet tecrübesinin ana hatlarını tarih, antropoloji, sosyoloji, iktisat, arkeoloji, coğrafya ve temel ve uygulamalı bilimler gibi çeşitli bilim dallarının bulgularıyla destekleyerek öğrencilerle tanıştırmayı hedeflemektedir. Bu bağlamda TRH 101 dersi beşeriyet tarihinin Orta Çağ sonuna kadar olan kısmını konu edinmektedir. Bu derste ayrı ayrı devletler üzerine odaklanmak yerine tarihsel dönemlerde ön plana çıkan çevresel ve teknolojik unsurlar ile bunlara bağlı olarak ortaya çıkan toplumsal yapıların çerçevesi çizilerek öğrencilerin sonraki çalışmalarında inceleyecekleri özel konuların arka planını tanıması amaçlanmıştır.

Dersin bir diğer amacı da, bir üniversite giriş dersi olması bakımından öğrencilere okuma ve yazma alışkanlığı kazandırmasıdır. Bu sebeple, ders programında belirtilen okuma parçalarının derse gelirken okunmuş ve belirtilen yazı ödevinin yapılmış olması dersten amaçlanan hedefin gerçekleşebilmesi için önem arz etmektedir.

**Önerilen Kaynaklar:**

\* Clive Ponting, Dünyanın Yeşil Tarihi: Çevre ve Büyük Uygarlıkların Çöküşü, Sabancı Üniversitesi Yayınları, 2008.

\* Clive Ponting, Yeni Bir Bakış Açısıyla Dünya Tarihi, Alfa, 2011.

Jared Diamond, Tüfek, Mikrop ve Çelik: İnsan Topluluklarının Yazgıları, Tübitak, 2010.

\* J. M. Roberts, Avrupa Tarihi, İnkılâp Yayınları, 2015.

**TRH 103 Tarih Araştırmalarında Kuram ve Yöntem I (3+0)**

Bu ders iki aşamalı olarak planlanmış olup, birinci aşamada Tarih felsefesi ve Tarih kuramları; ikinci aşamada Tarihyazım yöntemleri incelenecektir. Dersin amacı; "Tarih nedir?", "Tarihin amacı ve işlevi nedir?", "Tarih nasıl yazılmalıdır?" gibi alanın temel sorularına Antikçağ'dan 20. yüzyıla kadar Tarih felsefecilerinin ve tarihçilerin vermiş oldukları cevapları ve bu doğrultuda şekillenen uygulamaları irdelemek yoluyla öğrencilerimize tarihsel bir perspektif kazandırmaktır. Dersin ikinci aşamasında ise öğrencilerimizi henüz birinci sınıfta "araştırma ve yazma pratiği" ile tanıştırmak tarama, tasnif, tahlil, tenkit ve terkip gibi temel araştırma ve tarihyazım yöntemlerinin kavranması hedeflenmektedir.

**Önerilen Kaynaklar:**

\* Doğan Özlem, Tarih Felsefesi.

\* Tarih Nasıl Yazılır, Ed. Ahmet Şimşek, TTK.

\* İlber Ortaylı, Tarih Yazıcılık Üzerine.

\* Marnie Hughes, Warrington, En Önemli 50 Tarihçi (5 Kitap).

\* Dünyada Tarihçilik, Ed. Ahmet Şimşek.

- \* Mark Gilderhus, Tarih ve Tarihçiler.
- \* Arnaldo Momigliano, Modern Tarihçiliğin Klasik Temelleri.
- \* E. Carr, Tarih Nedir?
- \* Peter Burke, Tarih ve Toplumsal Kuram.
- \* Robin George Collingwood, Tarih Tasarımı.
- \* Marc Bloch, Tarihin Savunusu ya da Tarihçilik Mesleği.
- \* Mübahat Kütükoğlu, Tarih Araştırmalarında Usul, 2007.
- \* İsmail Özçelik, Tarih Araştırmalarında Yöntem ve Teknikler.
- \* Michael Bentley, Companion to Historiography.

### **TRH 105 Osmanlı Türkçesine Giriş I (3+0)**

Bu ders, bir sene sürecek olan Osmanlı Türkçesine Giriş dersinin birinci dönemini oluşturmaktadır. Birbirini takip eden bu iki dersin hedefi, öğrencilerin Osmanlı Türkçesi ile yazılmış olan matbu metinleri okuyup anlayabilmeleri olarak belirlenerek bu hedefe uygun bir ders programı hazırlanmıştır. Buna göre TRH 105 Osmanlı Türkçesine Giriş I dersinde öğrencilerin Osmanlı Türkçesi alfabetini tanımaları, bu alfabe ile yazılmış Türkçe kökenli kelimeleri rahatlıkla okuyabilmeleri, bu metinlerde bulunan kelimelerin köklerini ve eklerini ayırt edebilmeleri, ayrıca kelimelerin Türkçe, Farsça, Arapça ve Fransızca gibi hangi dillerden geldiğini ayırt edebilmeleri hedeflenmiştir. Bu hedefe ulaşmak amacıyla derste örnek metin okumaya geniş zaman ayrılacaktır.

#### **Önerilen Kaynaklar:**

- \* Hayati Develi, Osmanlı Türkçesi Kılavuzu 1, Kesit Yayınları, 2008.
- \* Hatice Tören & Mustafa Özkan, Osmanlı Türkçesi I. 3F Yayınevi, 2008.
- \* Numan Külekçi, Osmanlı Türkçesi: Kolay Okuma Yazma Öğretimi, Sahhaflar Kitap Sarayı, 2009.

### **ATA 101 Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I (2+0)**

Ders içeriğinde 19. yüzyılın ortalarından 1924 yılına kadar olan süreç değerlendirme altına alınacaktır. Osmanlı Devleti'nde yaşanan Batılılaşma çabaları ve reformlar, sosyal ve ekonomik değişimler, I. Dünya Savaşı, Türk Milliyetçiliği'nin yükselişi, İstiklal Savaşı, cepheler, iç ve dış politika; Lozan Antlaşması ve Cumhuriyet'in ilanı üzerinde yoğunlaşacak olan ana noktalaradır.

#### **Önerilen Kaynaklar:**

- \* Türk Kurtuluş Savaşı ve Devrimi Tarihi, Ayferi Göze.
- \* Türk Devrim Tarihi, Toktamış Ateş.
- \* Türk Devrim Tarihi, Suna Kili.
- \* İmparatorluktan Cumhuriyet'e Türk Kurtuluş Savaşı Belgeseli, Orhan Çekiç.

### **ING 101 İngilizce (3+0)**

Güz yarıyılında verilen İngilizce I (ING 151) ve bahar yarıyılında verilen İngilizce II (ING 152), kullanılan kitap ve ders malzemeleri olarak birbirini izleyen derslerdir. Başlıca hedef öğrencilerin İngilizce bilgi

düzelelerini geliştirmek, güncel ve akademik metinleri anlayıp yorumlamalarını sağlama, bir iletişim sistemi olarak bu dili işleyip gerekli dil yetilerini kazandırmaktır.

#### **Önerilen Kaynaklar:**

\* Quesst (McGrawHill).

#### **TÜRK 101 Türk Dili I (2+0)**

Dilin tanımı, türleri ve özellikleri; dil-düşünce-kültür-edebiyat-sanat ilişkileri; bilgilendirici metinleri çözümleme yöntemi; yazılı anlatım bilgileri (konu seçimi, konuyu sınırlama, amaç ve bakış açısı, yazma planı hazırlama, çeşitli türlerde (deneme, makale, fıkra ve vb. gibi.) kompozisyon yazma; bir metnin özetini çıkarma); sözlü anlatım bilgileri (genel bilgiler, hazırlıksız konuşma, hazırlıklı konuşma (tartışma, açık oturum, münazara, anı-fıkra- olay anlatma vd)); Türkçe dilbilgisi(sözdizimi, anlambilim); Türkçe kullanımı(anlatım öğeleri, dil yanlışları), uygulamalı Türkçe yazım ve noktalama bilgileri.

#### **Önerilen Kaynaklar:**

\* Çotuksöken, Y. Üniversite Öğrencileri İçin Uygulamalı Türk Dili, 2 cilt, güncellenmiş baskı, İstanbul, 2007.

#### **TRH 102 Dünya Tarihi II (3+0)**

Çağdaş Dünya Tarihi dersleriyle beraber bir bütün oluşturması planlanan ders, beşeriyet tecrübesinin ana hatlarını tarih, antropoloji, sosyoloji, iktisat, arkeoloji, coğrafya ve de temel ve uygulamalı bilimler gibi çeşitli bilim dallarının bulgularıyla destekleyerek öğrenciyle tanıştırmayı hedeflemektedir. Bu bağlamda TRH 102 dersi özel olarak beşeriyet tarihinin Erken Modern Dönemi ile Modern Döneminin başlangıcını konu edinmektedir. Ele aldığı dönem itibarıyla TRH 101'e kıyasla Avrupa Tarihi'nin kendine daha fazla yer bulacağı bu derste moderniteyi belirleyen zihinsel, çevresel, ve teknolojik unsurlar ile bunlara bağlı olarak ortaya çıkan siyasi, toplumsal ve kültürel yapıların çerçevesi çizilerek öğrencinin sonraki çalışmalarında inceleyecekleri özel konuların arka planını tanıması amaçlanmaktadır.

#### **Önerilen Kaynaklar:**

\* Clive Ponting, Dünyanın Yeşil Tarihi: Çevre ve Büyük Uygarlıkların Çöküşü, Sabancı Üniversitesi Yayınları: 2008.

\* Clive Ponting, Yeni Bir Bakış Açısıyla Dünya Tarihi, Alfa: 2011.

J. M. Roberts, Avrupa Tarihi, İnkılâp: 2015

#### **TRH 104 Tarih Araştırmalarında Kuram ve Yöntem II (3+0)**

Bu dersin amacı, öğrenciye tarih biliminin kendine özgü yöntem ve tekniklerini kavrama ve uygulama yeteneğini kazandırmaktır. I. Yarı Yıl'da tarih yazımına dair kuramsal alt yapının oluşturulduğu öğrenme süreci, dersin devamı niteliğinde olan II. Yarı Yıl'da bir tarih araştırmasında izlenecek yol ve kurallar üzerinde sürdürölmektedir. Tarama, tasnif, tahlil, tenkit ve terkip gibi tarih araştırmasının temel yöntemlerine yönelik kazanımlardan başka metin hazırlama usul ve teknikleri üzerinde durulacaktır. Bu maksatla konu seçimi ve sınırlandırma; başlık ve bölümlerin belirlenmesi; alıntı, dipnot, kısaltma, kaynakça vb. yazımı; resim, şekil, grafik, harita vb. kullanımı gibi teknik beceriler geliştirilecektir.

#### **Önerilen Kaynaklar:**

\* Yavuz Ercan, Tarih Araştırmalarında Yöntem ve Teknik.

- \* Tarih Nasıl Yazılır, Ed. Ahmet Şimşek, TTK.
- \* Mübahat Kütükoğlu, Tarih Araştırmalarında Usul, 2007.
- \* İsmail Özçelik, Tarih Araştırmalarında Yöntem ve Teknikler.

### **TRH 106 Osmanlı Türkçesine Giriş II (3+0)**

Bu ders, bir sene süren Osmanlı Türkçesine Giriş dersinin ikinci dönemini oluşturmaktadır. Birbirini takip eden bu iki dersin hedefi, öğrencilerin Osmanlı Türkçesi ile yazılmış olan matbu metinleri okuyup anlayabilmeleri olarak belirlenerek bu hedefe uygun bir ders programı hazırlanmıştır. Buna göre TRH 106 Osmanlı Türkçesine Giriş II dersinde öğrencilerin Osmanlı Türkçesi içerisinde bulunan Arapça ve Farsça kökenli kelimeleri rahatlıkla okuyabilmeleri, bu kelimelerin köklerini ve eklerini ayırt edebilmeleri, onlara bağlı dilbilgisi kurallarını öğrenebilmeleri hedeflenmiştir. Bu hedefe ulaşmak amacıyla derste örnek metin okumaya geniş zaman ayrılacaktır.

#### **Önerilen Kaynaklar:**

- \* Hayati Develi, Osmanlı Türkçesi Kılavuzu 1, Kesit Yayınları: 2008.
- \* Hatice Tören-Mustafa Özkan, Osmanlı Türkçesi I, 3F Yayınevi: 2008.
- \* Numan Külekçi, Osmanlı Türkçesi: Kolay Okuma Yazma Öğretimi, Sahhaflar Kitap Sarayı: 2009

### **TRH 108 Tarihsel Malzemeye Ulaşım ve Kullanımı (1+2)**

Geçmişe ait ya da geçmişi aydınlatan her türlü materyal tarihsel malzemedir ve Tarih biliminin kaynaklarını oluşturur. İster taş levha, kumaş, tahta-kil tablet, kemik, kaplumbağa kabuğu gibi epigrafik malzeme üzerine isterse de kâğıda yazılı olsun her türlü yazılı, sözlü ve görsel malzeme tarih araştırmalarının kaynaklarıdır. Bu malzemeye başlıca ulaşım yerleri ise kütüphaneler, arşivler, müzeler ve tarihi mekânlardır. Bu dersin amacı; öğrencinin tarihsel malzemeyle temasını sağlamak ve bu malzemeyi kullanma becerisini geliştirmektir. Bu maksatla, dersin sorumlusu öğretim üyesi rehberliğinde aşağıda yer alan tarihsel malzeme mekânlarında yürütülecek etkin bir öğrenim süreci hedeflenmektedir.

1. İstanbul Arkeoloji Müzesi
2. İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM)
3. TC Osmanlı Arşivi
4. Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi
5. Babiâli ve İstanbul Basın Müzesi
6. Sultan Ahmet Camii, Süleymaniye Camii, Ayasofya Müzesi
7. Türk-İslam Eserleri Müzesi
8. İslam Bilim ve Teknoloji Müzesi

#### **Önerilen Kaynaklar:**

- \* Tarih Nasıl Yazılır, Ed. Ahmet Şimşek, TTK

### **TRH 201 İslam Tarihi ve Medeniyeti (3+0)**

Bu ders İslam tarihi ve Medeniyetine giriş mâhiyetindedir. Öncelikli konuları İslam Medeniyetin kurucusu Hz. Muhammed'in hayatı ve uygulamalarıdır. Bu bağlamda, İslam Peygamberi ve dört halife döneminde İslam devletinde ortaya çıkan ilk kurum ve oluşumlara tarihi bir perspektifle bakmak hedeflenmektedir. Yine ders kapsamında İslam Medeniyeti'deki ilk İslam devletlerinden, Karahanlılar, Gazneliler, Memlûklular, Selçuklular ve Osmanlı Devletlerine ana hatlarıyla temas edilerek, bu devletlerde ortaya çıkan İslami müesseseler ve sistemler hakkında bilgi verilecektir.

Dersin sonunda katılımcılar İslam tarih ve medeniyetinin ilk yedi yüzyılı hakkında genel bir malumata sahip olacaktır. Böylelikle, öğrencilerin bu dönemde İslam Medeniyetinde ortaya çıkan kurumlar, sistemler ve sosyal oluşumları değerlendirebilecek bir donanıma sahip olması da beklenmektedir. Ders kapsamında iki kültür gezisi tertip edilerek bu suretle öğrencilerin İslam Kültür ve Medeniyetinin tarihi mirasıyla belli ölçüde tanışıklık kurması hedeflenmektedir.

#### **Zorunlu Okuma Listesi**

Cahit Baltacı, İslam Medeniyeti Tarihi, İstanbul: İfav Yay., 2016.

Muhammed Hamidullah, İslam Peygamberi, çev. Salih Tuğ, Ankara: Yenişafak, 2003

Esere online olarak ulaşılabilir: <https://archive.org/details/MuhammedHamidullahIslamPeygamberi1>

Mustafa Fayda, Hulefâ-i Râşidin Devri, İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı, 2019.

#### **Tavsiye Edilen Eserler:**

Martin Lings, Hz. Muhammed'in Hayatı, çev. Nazife Şişman, İstanbul: İnsan Yay., 2018.

W. Barthold, Mehmet Fuad Köprülü, İslam Medeniyeti Tarihi, Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1984.

### **TRH 203 Genel Türk Tarihi (3+0)**

Genel Türk Tarihi I dersi, antik çağ sonrası İç Asya bağlamında göçebe ve yerleşik toplumlar ilişkilerini değerlendirip gerek ticari gerekse çatışma üzerinden kurulan ilişkilenmeyi ele alırken Türkî ve diğer Orta Asya göçebe toplumlarında siyasi iradenin ne durumlarda ne şekilde tezahür ettiğini sorgulayacak. Göktürkler konfederasyon örneğinden başlayarak bu soruyu değerlendirirken ders linguistik ve kültürel çerçeveyi de inceleyecek. Cengiz Han'ın imparatorluğunun büyüüşü, dönüşümü ve ardında gerek siyasi düşünce üzerinde gerekse dönemin bilinen dünyası üzerinde bıraktığı kalıcı izleri özellikle tartışacak olan dersin, Türkî toplulukların Müslümanlaşma sürecine de özellikle vurgusu olacak. Ders, tarih öğrencilerinin konuyu birincil kaynaklardan okuyup tartışmasına özen gösterecektir.

#### **Önerilen Kaynaklar:**

A. Zeki Velidi Togan: Umumi Türk Tarihine Giriş. İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1946-

Carter Vaughn Findley: Dünya Tarihinde Türkler. İstanbul : Kitap Yayınevi, 2006.

Peter B. Golden: Türk Halkları Tarihine Giriş: Ortaçağ ve Erken Yeniçağ'da Avrasya ve Ortadoğu'da Etnik Yapı. İstanbul : Ötüken Neşriyat, 2016.

Devin DeWeese: Islamization and Native Religion in the Golden Horde : Baba Tükles and Conversion to Islam in Historical and Epic Tradition. University Park, Pa.: Pennsylvania State University Press, c1994.

Mehmet Fuat, Köprülü: Türk Tarih-i Dinîsi. Ankara: Akçağ, 2005.

**Birincil Kaynaklardan:**

Vilh. Thomsen ve Vilhelm Ludvig Peter: Orhon ve Yenisey Yazıtlarının Çözümü: İlk Bildiri ; Çözülmüş Orhon Yazıtları. Ankara : Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1993.

Liu, Xu. Çin kaynaklarında Türkler : Eski T'ang tarihi (Chiu T'ang-shu), 194a "Türkler" bölümü (açıklamalı metin neşri). Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2006

İbn Fadlan Seyahatnamesi ve ekleri [Hazırlayan, Ramazan Şeşen]. İstanbul : Yeditepe, 2010.

Dede Korkut Kitabı : giriş - metin - faksimile (Hazırlayan: Muharrem Ergin). Ankara : Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1989-2009.

Ebulgazi Bahadır Han: Şecere-i Terakime = Türkmenlerin Soykütüğü (Hazırlayan, Zuhal Kargı). Ankara: M. Ölmez ; İstanbul: Simurg, 1996.

Hududü'l-Alem: Mine'l-Meşrik ile'l-Magrib (Hazırlayan: V. Minorsky ; Çevirenler: Abdullah Duman, Murat Ağarı). İstanbul : Kitabevi, 2008.

Moğolların gizli tarihi = Manghol-un Niuça Tobça'an (E. Haenisch'in Almanca ve S. Kozin'in Rusça tercümesini Moğolca aslı ile karşılaştırıp dilimize çeviren Ahmet Temir.) Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1995.

Reşiduddin Fazlullah: Câmîu't-Tevârih: (İlhanlılar kısmı) (Farsça'dan çevirenler: İsmail Aka, Mehmet Ersan) Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2013.

**TRH 205 Osmanlı Paleografyası-I (3+0)**

Bu derste, Osmanlı Paleografyası disiplini hakkında genel bilgi verilerek, bu konuda öğrencilerin Osmanlı dönemi arşiv belgelerini okuyup değerlendirebilmesi ve araştırmalarında arşiv belgelerini kullanabilecek düzeyde öğrenmeleri amaçlanmaktadır. Buna göre TRH 205 Osmanlı Paleografyası-I dersinde öğrencilerin Osmanlı döneminde kullanılan belgelerin şekil özellikleri hakkında bilgi edinmesi ve farklı yazı türlerini tanıması hedeflenmiştir. Bu hedefe ulaşmak için bir tarihçinin faydalanabileceği temel tarihi ve edebi metinlerdeki örneklerin okunup analiz edilmesi yoluyla Osmanlı Paleografyasının gramer özelliklerinin anlaşılmasına çalışılacaktır.

**Önerilen Kaynaklar:**

Hayati Develi. Osmanlı Türkçesi Kılavuzu-II 2. Bs. İstanbul: Bilimevi, 2001

Tanzimat Sonrası Osmanlıca Metinler. Haz. Olcay ÖnerToy, İsmail Parlatır. Ankara: Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi, 1977.

Faruk Kadri Timurtaş, Osmanlı Türkçesi Grameri III. 8.bs. İstanbul: Alfa, 1997

**TRH 213 Osmanlı Tarih Kaynakları Üzerine İncelemeler (3+0)**

Bu ders, öğrencilere Osmanlı tarih kaynaklarını ve bu kaynakların olabildiğince geniş çeşitliliğini örnekler üzerinden tanıştırmayı hedeflemektedir. Bu bakımdan ders, daha geniş planda neyin tarih kaynağı sayılıp sayılmayacağı konusunu gündeme getirerek başlamaktadır. Bunun ardından Osmanlı tarih kaynakları mümkün olduğunca çok sayıda örneklerle öğrencilere tanıtılmaktadır. Değerlendirilen kaynak çeşitleri arasında arşiv belgeleri, kronikler, tezkireler, tereke kayıtları, kadı sicilleri, fetvanameler, siyasetnameler, nasihatnameler, vakfiyeler, ders kitapları, askerî tarih kaynakları gibi

klasik tarih kaynaklarının yanı sıra muharreratlar, halk şiirleri, divan şiirleri, nefesler, tekke-tasavvuf şiirleri, sufi metinleri, romanlar, hikâyeler gibi edebiyat eserleri; hatıratlar, müdafaanemeler, günlükler, mektuplar gibi kişisel anlatılar; hacnameler, sefaretnemeler, Türkçe ve başka dilde basılmış seyahatnameler gibi yolculuk metinleri; misyoner raporları, yabancı ülke arşiv kaynakları, yabancı tarih anlatıları; tahrir defterleri, ticari kayıtlar, şirket kayıtları; minyatürler, haritalar, fotoğraflar, resimler, filmler gibi görsel kaynaklar; musiki eserleri ve aletleri, mimari eserler ve diğer sanat eserleri sayılabilir. Ayrıca bu kaynakların bulunması ve onlara ulaşılması, yerli ve yabancı çeşitli arşiv katalogları nasıl taranır, yerinde nasıl kullanılır konusu da dersin gündeminde olacaktır. Bunların yanı sıra daha spesifik olarak vilayet tarihi nasıl çalışılır, aile tarihi nasıl çalışılır, çok sayıda yazılı belge bırakmamış toplumsal kesimlerin tarihi nasıl çalışılır gibi sorular da dersin sistematigi içinde ele alınacaktır.

**Önerilen Kaynaklar** (Özellikle Faroqhi'nin kitabı ders kitabı olarak kullanılacaktır.):

Suraiya Faroqhi, Osmanlı Tarihi Nasıl İncelenir? Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1999.

"Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki Belge Türleri, Padişah El Yazıları ve Belge Restorasyonu". Haz. Nihal Somer. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1997.

H. Halit Atlı, "Osmanlıca Edebi Metinler ve Arşiv Belgeleri". Hayrat, 2014.

H. Necati Demirtaş, "Açıklamalı Osmanlı Fetvaları". (2 Cilt). Kubbealtı, 2011.

### **TRH 211 Anadolu Uygarlıkları Tarihi (3+0)**

Asya-Avrupa-Afrika arasında köprü oluşturan coğrafi konumu nedeniyle Anadolu sürekli istila ve göç hareketlerine sahne olmuştur. Ancak Anadolu'nun bu konumu kültürlerarası geçişkenlik, dolayısıyla kültürel çeşitlilik ve zenginliğin yaşandığı bir coğrafya özelliği kazanmasını sağlamıştır. Bol akarsuyun bulunması, iklim çeşitliliği yaşam koşullarını elverişli hale getirmiş ve tarımsal üretimi artırmıştır. Bu nedenle Anadolu'da pek çok medeniyetin ortaya çıkmasını sağlayacak koşullar var olabilmektedir.

MÖ 3000'lerde Anadolu'da etrafı surlarla çevrili, krallıkla idare edilen küçük şehir devletleri varlık göstermiştir. Bu ders kapsamında bu medeniyetler arasında bulunan Hatti, Hitit, Urartu, Frig ve Lidya uygarlıkları tartışılacaktır. Bu uygarlıkların siyasi tarihlerinden başka askeri teşkilatlanma, ekonomik yapı, inanç sistemleri, toplumsal yapı ve yaşayışları üzerine yapılmış çalışmalar incelenerek tartışılacaktır.

**Önerilen Kaynaklar:**

Ekrem Memiş, Eskiçağ Türkiye Tarihi, Konya, 2009;

Yüksel Güngör, İlkçağ Anadolu Medeniyetleri, Kocaeli, 2014;

Ekrem Akurgal, Anadolu Uygarlıkları, İstanbul, 2007;

Sedat Alp, Hitit Çağında Anadolu, Ankara, 2005;

Altan Çilingiroğlu, Urartu Tarihi, İzmir, 1994;

Emre Erdan, Frig Kültürü ve Uygarlığı, İstanbul, 2019;

Muzaffer Demir, Lidyalılar Mythos'tan Logos'a, Ankara, 2014.